

ivac
kei

Instituto Vasco de Cualificaciones
y Formación Profesional
Kualifikazioen eta Lanbide
Heziketaren Euskal Institutua

GIZARTE ETA KULTURA
ZERBITZUAK

Oinarrizko Curriculum Diseinua
**GIZARTERATZEKO
GOI-MAILAKO
TEKNIKARIA**

AURKIBIDEA

1. TITULUAREN IDENTIFIKAZIOA	5. or.
2. LANBIDE PROFILA ETA LANBIDE INGURUNEA	5. or.
2.1 Konpetentzia orokorra	
2.2 Kualifikazioen eta konpetentzia-atalen zerrenda	
2.3 Lanbide-ingurunea	
3. HEZIKETA ZIKLOAREN IRAKASGAIK	8. or.
3.1 Heziketa-zikloaren helburu orokorrak	
3.2 Lanbide-moduluaren zerrenda, ordu-esleipena eta kurtsoa	
3.3 Lanbide-moduluak	
1. Gizarte esku-hartzearen testuingurua	
2. Gizarteratzea eta laneratzea	
3. Bizikidetzaren unitateentzako arreta	
4. Bitartekaritza komunitarioa	
5. Hezkuntzako esku-hartzearen babesa	
6. Autonomia pertsonalaren sustapena	
7. Komunikazio-sistema handigarriak eta alternatiboak	
8. Gizartean esku hartzeko metodologia	
9. Lehen laguntzak	
10. Gizarte-trebetasunak	
11. Gizarteratzeko proiektua	
12. Ingeles teknika	
13. Laneko prestakuntza eta orientabidea	
14. Enpresa eta ekimen sortzailea	
15. Lantokiko prestakuntza	
4. GUTXIENEN ESPAZIOAK ETA EKIPAMENDUAK	115. or.
4.1 Espazioak	
4.2 Ekipamenduak	
5. IRAKASLEAK	116. or.
5.1 Irakasleen espezialitateak eta irakasteko eskumena heziketa-zikloko lanbide-moduluetan	
6. LANBIDE MODULUEN ARTEKO BALIOZKOTZEAK	117. or.
7. TITULUKO LANBIDE MODULUEN ETA KONPETENTZIA ATALEN ARTEKO TRAZABILITATE ETA EGOKITASUN LOTURAK	117. or.
7.1 Konpetentzia-atalen egokitasuna lanbide-moduluekin, horiek baliozkotu edo salbuesteko	
7.2 Lanbide-moduluaren egokitasuna konpetentzia-atalekin, horiek egiaztatzeko	

7. lanbide-modulua

KOMUNIKAZIO SISTEMA HANDIGARRIAK ETA ALTERNATIBOAK

a) Aurkezpena

Lanbide-modulua:	Komunikazio-sistema handigarriak eta alternatiboak
Kodea:	0343
Heziketa-zikloa:	Gizarteratzea
Maila:	Goi-maila
Lanbide-arloa:	Gizarte- eta kultura-zerbitzuak
Iraupena:	165 ordu
Kurtsua:	1
Kreditu kop.:	10
Irakasleen espezialitatea:	Gizartearentzako zerbitzuak (Lanbide Heziketako irakasle teknikoa) Irakasle espezialista
Modulu mota:	Kompetentzia-atal honi lotuta dago: UC0254_3: Komunikazio-sistema alternatiboak finkatzea, egokitzea eta aplikatzea.
Helburu orokorrak:	12

b) Ikaskuntzaren emaitzak eta ebaluazio-irizpideak

1. Erabiltzailearen komunikazio-premiak antzematen ditu eta komunikazio-sistema alternatiboekin eta handigarriekin lotzen ditu.

Ebaluazio-irizpideak:

- Erabiltzailearen beharrak identifikatu ditu.
- Komunikazio-prozesuari laguntzen dioten baliabideak identifikatu ditu.
- Komunikazioak pertsonen eguneroko jardunean duen eragina baloratu du.
- Komunikazio sistema bat ala bestea aukeratzeko erabiltzailearen ezaugarri motorikoak, kognitiboak eta jarrerazkoak hartu ditu aintzat.
- Elkarreragin mota desberdinak aztertu ditu, baita komunikazioa ezartzeko baldintzarik egokienak ere.
- Komunikazio-sistema alternatiboen eta handigarrien erabilera egokiari eragin diezaioketen kanpoko elementuak identifikatu ditu.
- Familiaren eta haren ingurunearen inplikazioa bultzatzeko estrategiak erabili ditu komunikazio-sistema alternatiboekin eta handigarriekin eginiko esku-hartzean.
- Zaintzaileei eskainitako informazio eta orientazio nagusiak aztertu ditu, ezarritako komunikazio-jarreraren orokortzea bultzatuta.

2. Komunikazioa areagotzeko esku-hartzea antolatzen du, erabiltzailearen eta testuinguruaren ezaugarriak interpretatuta.

Ebaluazio-irizpideak:

- a) Esku-hartzeetan komunikazioak duen garrantzia baloratu du.
- b) Helburuak erabiltzailearen premiekin bat definitu ditu.
- c) Esku-hartzea egingo den inguruneko komunikazio-testuingurua ebaluatu du.
- d) Esku-hartze proposamen bakoitzerako komunikazio-estrategiak eta -metodologiak aukeratu ditu.
- e) Esku-hartze prozedura egokiak identifikatu ditu.
- f) Komunikazio-sistema alternatiboak eta handigarriak ezarritako helburuekin bat aukeratu ditu.
- g) Laguntza tekniko egokiak identifikatu ditu.
- h) Esku-hartzea komunikazioari laguntzeko esparruan antolatzearen garrantzia baloratu du.

3. Komunikazioaren esparruan esku hartzeko programak ezartzen ditu, laguntza bidezko sistema alternatiboak eta handigarriak erabilia.

Ebaluazio-irizpideak:

- a) Laguntza bidezko komunikazio-sistema alternatibo nagusien oinarrizko erabilerak eta ezaugarriak deskribatu ditu.
- b) Laguntza bidezko komunikazio-sistemen mezu sinpleak sortu ditu, erabiltzailearen komunikazioa eta arreta erraztuta.
- c) Gizarte- eta hezkuntza-arretako ohiko egoeretan erabilitako zeinu nagusiak deskribatu ditu.
- d) Laguntza bidezko komunikazio-sistemen bitartez adierazitako mezuak ulertu ditu.
- e) Erabiltzaileen ezaugarri zehatzen arabera egin ditu beharrezko doikuntzak.
- f) Ezaugarrituriko kasu praktikoetan aplika litezkeen laguntza teknikoak identifikatu ditu, baita eduki beharreko kokapen- eta erabilera-eskakizunak ere.
- g) Komunikazio-estrategiak aplikatu ditu hainbat testuinguru aztertuta.
- h) Erabiltzaileen interesei eta premiei jarraiki zeinu eta piktograma kopurua areagotzeak duen garrantzia aztertu du.
- i) Hirugarren pertsonen parte-hartzea beharrezkoa duten sistemak behar bezala erabiltzen direla egiaztatu du.

4. Komunikazioaren esparruan esku hartzeko programak ezartzen ditu, zeinu-mintzaira eta laguntzarik gabeko sistema alternatiboak eta handigarriak erabilia.

Ebaluazio-irizpideak:

- a) Laguntzarik gabeko sistema alternatiboen oinarrizko egiturak eta gizarte- eta hezkuntza-arretako ohiko egoeretan erabilitako zeinu nagusiak deskribatu ditu.
- b) Zeinu-mintzaira bidezko mezuak sortu ditu laguntzarik gabeko hainbat komunikazio-sistemetan, eta erabiltzaileekiko komunikazioa eta arreta erraztu du.
- c) Erabiltzaileen ezaugarri zehatzen arabera egin ditu beharrezko doikuntzak.
- d) Zeinu-mintzaira eta laguntzarik gabeko komunikazio-sistemen bitartez adierazitako mezuak ulertu ditu.
- e) Komunikazio-estrategiak aplikatu ditu hainbat komunikazio-testuinguru aztertuta.
- f) Erabiltzaileen interesei eta premiei jarraiki, zeinu kopurua eta haien edukia areagotzeak duen garrantzia aztertu du.
- g) Hirugarren pertsonen parte-hartzea beharrezkoa duten sistemak behar bezala erabiltzen direla egiaztatu du.

5. Esku-hartzearen eraginkortasuna egiaztatzen du eta komunikazio-esparruan hobe daitezkeen alderdiak antzematen ditu.

Ebaluazio-irizpideak:

- a) Komunikazio-gaitasunaren maila erregistratu du erabiltzailearen komunikazio-sistema nagusietan.
- b) Hautatutako komunikazio-sistema osatzen duten elementuen erabilera egokia egiaztatu du.
- c) Komunikazioko esku-hartzearen garapenean eragina izan dezaketen erabilitako komunikazio-sistemetatik kanpoko elementuak erregistratu ditu.
- d) Erabiltzailearen eta ezarritako komunikazio-sistemaren arteko desdoikuntzak identifikatu ditu.
- e) Aurreikusitako helburuen betetze-maila zehaztu du.
- f) Erabiltzailearen komunikazio-kompetentzia ebaluatzeko bide gisa erregistro-protokoloak egiteak duen garrantzia baloratu du.

c) Oinarrizko edukiak:

1. ERABILTZAILIEN KOMUNIKAZIO PREMIA ANTZEMATEA	
prozedurazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikazio handigarri eta alternatiborako hautagaiak identifikatzea. - Premiak balioestea. - Erabilera-aukerak identifikatzea. - Komunikazio-sistemak sailkatzea.
kontzeptuzkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikazio handigarria eta alternatiboa. - Laguntza bidezko eta laguntzarik gabeko komunikazioa.
jarrerazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Zorroztasunez hautematea komunikazio-disfuntzioak. - Esku-hartze prozesua balioestea. - Komunikazioak pertsonen eguneroko jardunean duen eragina balioestea.

2. ESKU HARTZEA ANTOLATZEA	
prozedurazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Baliabideak eta jarduerak antolatzea. - Komunikazioaren sistema alternatiboak eta handigarriak irakasteko estrategiak erabiltzea. - Ohiturak ezartzea. - Testuinguru adierazgarriak ezartzea.
kontzeptuzkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Esku hartzeko estrategiak. - Komunikazio-sistema handigarri eta alternatibo nagusiak. - Komunikazioan esku hartzeko proiektuak. - Komunikazioa bultzatzeko programa espezifikoak.
jarrerazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Zorroztasunez hautematea komunikazio-disfuntzioak. - Esku-hartzearen antolamendua balioestea. - Komunikazio-gaitasuna ebaluatzeko komunikazio-erregistroak

	egiteak duen garrantzia balioestea.
--	-------------------------------------

3. LAGUNTZA BIDEZKO KOMUNIKAZIO SISTEMAK APLIKATZEA

prozedurazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Bliss sistema erabiltzea. - SPC (komunikaziorako sistema piktografikoa) sistema erabiltzea. - Laguntza bidezko beste komunikazio-sistema ez-estandarizatu batzuk erabiltzea. - Komunikaziorako zeinu motak sailkatzea.
kontzeptuzkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Informazioa eskuratzeko kodeak. - Goi- eta behe-teknologiako laguntzak.
jarrerazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Zorroztasunez hautematea komunikazio-disfuntzioak. - Laguntza bidezko komunikazio-sistema balioestea. - Zintzotasuna eta errespetua laguntza jaso duen pertsonarekiko tratuan.

4. LAGUNTZARIK GABEKO KOMUNIKAZIO SISTEMAK APLIKATZEA

prozedurazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Zeinu-mintzaira erabiltzea. - Sistema bimodala erabiltzea. - Laguntzarik gabeko beste komunikazio-sistema ez-orokortu erabiltzea. - Komunikazio-sistemaren eraginkortasuna egiaztatzea. - Komunikazio-gaitasunak erregistratzeko sistemak sailkatzea, ebaluatu beharreko elementuen arabera:
kontzeptuzkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikazio-kompetentzien erregistroetako adierazle esanguratsuak. - Komunikazio-sistemaren doikuntza edo aldaketa zehazten duten irizpideak.
jarrerazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Zorroztasunez hautematea komunikazio-disfuntzioak. - Laguntzarik gabeko komunikazio-sistemak balioestea. - Zintzotasuna eta errespetua laguntza jaso duen pertsonarekiko tratuan.

5. KOMUNIKAZIO SISTEMAREN ERAGINKORTASUNA EGIAZTATZEA

prozedurazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikazio-gaitasunen adierazleak ebaluatzea. - Ebaluazio-sistemak abiaraztea.
kontzeptuzkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikazio-gaitasunen erregistroak. - Komunikazio-sistemak. Doikuntza edo aldaketa zehazten duten irizpideak.
jarrerazkoak	<ul style="list-style-type: none"> - Ebaluazioan objektibotasuna balioestea. - Gizartean esku hartzeko proiektuak ebaluatzearen garrantzia

d) Orientabide metodologikoak

Modulu hau irakatsi eta ikasteko prozesua antolatu eta garatzeko, honako gomendio hauek iradokitzen ditugu:

1) Sekuentziak

Modulu honen sarrera gisa, komenigarritzat jotzen dugu ikasleak esku-hartzean parte hartu duten pertsonen komunikazio-premiak ezagutzea. Hortaz, lehenik eta behin, komunikazio-sistemen sailkapenari buruzko edukiak garatuko ditugu; komunikazio handigarria eta alternatiboa; laguntza bidezko komunikazioa eta laguntzarik gabekoa. Lehen une honetan, halaber, komunikazio handigarriko eta alternatiborako hautagaiak identifikatuko ditugu eta haien komunikazio-premiak baloratuko ditugu.

Ondoren, eta lehenengo fasean landutako komunikazio-premien ondorioz, komenigarria iruditzen zaigu aurrez eginiko premien antzematek eratorritako esku-hartzea antolatzeari ekitea. Beraz, bigarren une honetan garatu beharreko edukiak honako hauek lirateke: komunikazioan esku hartzeko proiektuak eta komunikazio hori sustatzeko programa espezifikoak lantzea; esku hartzeko estrategiak eta komunikazio-sistema handigarri eta alternatibo nagusiak deskribatzea, eta ohiturak eta testuinguru aipagarriak ezartzea.

Esku hartzea planteatu eta antolatu ostean, egokitzat jotzen dugu ikasleek komunikazio-sistema alternatiboak laguntzarekin eta laguntzarik gabe aplikatzea. Horretarako, hirugarren fasean, komunikazio-sistema alternatiboak laguntza bidez aplikatzen hasiko gara. Ondorioz, hirugarren fase honetan honako eduki haiek landuko ditugu: komunikaziorako zeinu motei eta informazioa eskuratzeko kodeei buruzkoak; goi- eta behe-teknologiako laguntzak; zeinuak hautatzeko prozedura; Bliss sistemaren, SPC sistemaren eta laguntza bidezko estandarizatu gabeko beste sistema batzuen erabilera, eta laguntza bidezko komunikazio-sistemen balorazioa.

Amaitzeko, azken fasean, egokitzat jo dugu ikasleek komunikazio-sistemak laguntzarik gabe aplikatzea. Hortaz, une horretan honako eduki hauek landuko ditugu: adierazle adierazgarriak komunikazio-gaitasunen erregistroan; komunikazio-gaitasunak ebaluatu beharreko elementuen arabera erregistratzeko sistemak; komunikazio-sistemaren doikuntza edo aldaketa zehazten duten irizpideak, eta sistema bimodalaren eta laguntzarik gabeko beste komunikazio-sistema ez orokortuen erabilera.

2) Alderdi metodologikoak

Lehenengo fasean, komenigarritzat jo dugu irakasleak moduluko edukiak aurkeztea eta garatzea, eta ikasleen inplikazioa bilatzea landutako edukiak ariketa praktikoek bidez ezartzea eskatuta.

Bigarren fasean, ikasleen parte-hartze handiagoa bilatuko dugu eta komunikazioa areagotzeko proiektu eta programa espezifikoek diseinuan haien inplikazioa ahalbidetuko dugu taldeko lanek bidez. Irakasleak ikasleen taldeko lana gidatu ahal du eduki jakin batzuk aurkeztuta edo hainbat material erabilita, eta hainbat informazio-iturritarako sarbidea emanda.

Esku-hartze proiektuak egin ostean, hirugarren fase batean, ikasleek komunikazio-sistema alternatiboak aplikatzeko gai izan beharko dute, bai laguntzarekin, bai laguntzarik gabe. Trebakuntza horretarako interesgarritzat jo dugu lan-jardunean aurki

ditzaketen komunikazio-zailtasunen antzeko zailtasunak dituzten pertsonen edo/eta gizataldeen hainbat kasu eta egoera aurkeztea. Kasu edo egoera horiek behar bezala konpontzeko fase honetan ezarritako edukietako batzuk aplikatu beharko dituzte.

3) Jarduera esanguratsuak eta ebaluazioaren alderdi kritikoak

- ✓ Komunikazio-sistema alternatiboen eta handigarrien bidezko esku-hartzea errazteko estrategiak diseinatzea:
  - Informazioa biltzeko estrategiak diseinatzea.
  - Bildutako informazioa ebaluatzeko estrategiak diseinatzea.
  - Zeinuak ulertzea zuzenduriko estrategiak diseinatzea.
  - Zeinuak erabiltzea zuzenduriko irakaskuntza-estrategiak diseinatzea.
  - Elkarreragin-estrategiak diseinatzea.
- ✓ Komunikazio-sistema alternatibo eta handigarri grafikoak ezartzea:
  - Komunikazio-sistema alternatibo eta handigarri grafikoak identifikatzea.
  - Komunikazio-sistema alternatibo eta handigarri grafikoak sailkatzea.
  - Zeinu piktografikoak ezagutzea.
  - Taulen, plafoien eta komunikazio-koadernoaren ezaugarriak deskribatzea.
  - Komunikazio-taula grafikoak egitea.
- ✓ Mezuak sortzea sistema daktilologikoa erabilia:
  - Sistemari buruzko informazioa bilatzea.
  - Kodea identifikatzea.
  - Mezuak aukeratzea.
  - Mezuak kodetzea.